

INNSPILL TIL MOTORFERDSELLOVUTVALGET.

Tana Høyre har hatt temaet ny motorferdsellov til behandling og vil komme med innspill til Motorferdsellovutvalget vedrørende høring på ny motorferdsellov.

Finnmark er et stort fylke med mye utmark, og mye utmark som er vårt felles eie gjennom Finnmarkseiendommen. Utmarka har i all tid vært brukt som vårt spiskammers da vi har sterke tradisjoner for å høste av naturen.

I tidligere tider foregikk dette til fots/ ski og med hest og kjerre eller rein og båt, og etter hvert med motoriserte kjøretøy som traktor, ATV og snøscooter og påhengsmotorer.

Dette er viktige tradisjoner hos en stor del av befolkningen, og tradisjonell kunnskap går i arv. Det kan være kunnskap på gammebygging, tradisjonell fiske, bærplukking, jakt og vedhogst.

De fleste familier har «sine» områder hvor de er kjent og hvor de høster av naturen. Dette er gode familietradisjoner. Vi har også mange brukere av naturen som gjør dette for rekreasjon, noe som betyr svært mye for bolyst. Ett av våre fortrinn her oppe er nettopp bruk av naturen og mulighetene for å kunne benytte seg av den.

Når Tana Høyre nå sender inn denne uttalelsen er det fordi vi ønsker en forbedring av loven slik at den blir smidigere og mer tilpasset vår bruk. Vi må få en lov som folk forstår og aksepterer, noe som vil gi mer legitimitet i befolkningen. Dagens lov med tilhørende forskrifter er på mange måter stivbent og virker imot vår forståelse av naturbruk. Vi mener at kommunene er best til å forvalte motorferdsel med sin lokale kunnskap.

En av de største utfordringene med dagen regelverk er at Statsforvalteren er gitt vedtaksmyndighet flere steder i lov og forskrift etter forslag fra kommunen. Det er ingen spesielle årsaker til at en i motorferdselsaker skal fravike forvaltningens hovedsystem hvor kommunen gis myndighet til å fatte vedtak og gi unntak fra regelverket, og Statsforvalteren er klageinstans. Dette er en endring som berører en rekke bestemmelser i regelverket og vil gi kommunene økt myndighet og større selvstyre over motorferdsel i utmark.

I dagens regelverk er all bruk av motorkjøretøy i utmark forbudt i Nord-Troms og Finnmark i perioden 5. mai til 30. juni. Det er i denne perioden heller ikke tillatt å preparere skiløyper med motorisert kjøretøy. Dette begrunnes ofte med at dyrelivet må ha ro i denne perioden, men dette støttes ikke andre steder. I våre naboland, i Amerika og på Svalbard finnes ikke denne begrensningen og det rapporteres ikke over skader på noen av disse stedene.

Enkelte år er det fortsatt full vinter lenge etter 5. mai og forbudet for bruk av motorkjøretøy i utmark i perioden 5. mai til 30. juni må fjernes, og kommunene gis muligheten til i lokal forskrift fastsette når motorferdselsforbud for de enkelte løyper inntre – det er de som kjenner de lokale forholdene best, ikke Statsforvalteren eller nasjonale myndigheter. Kommunene må også gis mulighet til fatte vedtak om å benytte «alternativ trasé», uten utredning etter nasjonal forskrift, for løyper som stenges pga. reindrifta eller andre forhold for

å ivareta annet næringsliv og lokalbefolkningens interesser, samt åpne for preparering av skiløyper etc.

Tana Høyre ønsker følgende endringer i Motorferdselloven og tilhørende forskrifter;

Gi kommunen full myndighet til å fatte vedtak og gi unntak/ dispensasjon fra regelverket, og at Statsforvalteren blir klageinstans slik at forvaltningens hovedsystem også gjelder for Motorferdselloven. Kommunene vil da få myndighet til å fatte vedtak og gjøre unntak fra regelverket ut fra lokalkunnskap.

Gi kommunen adgang til å forvalte lov om motorferdsel i utmark, som vil bidra til økt lokalt selvstyre, økt mulighet til utnyttelse av naturressurser i tradisjonelle utmarks næringer, legge bedre til rette for reiseliv, opplevelsesturisme, nyttekjøring og annen næringsutvikling.

Oppheve forbudet for bruk av motorkjøretøy i utmark i perioden 5. mai til 30. juni i Nord-Troms og Finnmark.

Det bør åpnes for at barmarkstraseer kan kjøres på fra 20 juni.

Gi kommunen myndighet til å fastsette når motorferdselsforbud for de enkelte løyper inntre i lokal forskrift, såfremt føret tillater det og dyreliv og reindrift ivaretas.

Gi kommunene adgang til å kunne benytte Plan og bygningsloven (Pbl) der kommunen finner det hensiktsmessig for å forvalte lov om motorferdsel i utmark. Planformålet er allerede definert i Pbl, og vil være samferdselsanlegg og annen infrastruktur.

Åpne for at øvingsområder / frikjøringsområder for snøscooter etter plan- og bygningsloven, kan være på opptil 3000 dekar.

Gi kommunen myndighet til å gi tillatelse til øvingsområder/ frikjøringsområder. Tana Høyre ser på muligheten for å få et eget egnet område for frikjøring med snøskuter.

Frikjøringsområde er spesielt ønsket blant de unge skuterkjørerne.

De unge i Tana bruker mye tid på skuterkjøring og skuter lidenskapen er meget høy i vår kommune. Dersom man hadde fått til et område som er egnet for frikjøring, så vil et slikt tilbud skape bolyst samt at kjøring i trygge omgivelser gir også trygghet blant foreldre, og andre brukere av naturen. Vi ønsker derfor frikjøring i mest mulig kontrollerte forhold, og i et eget område som ikke er i konflikt med annen aktivitet. Vi ser at bruk av snøskuter langs

med løypene blir litt kjedelig for ungdommen, de liker å ha noen bakker å leke seg i, og under trygge rammer ha et samlingspunkt som nødvendigvis ikke er langs med eller att med en skuterløype. Skuterkjøring og mekking ser vi er utbredt både hos jenter og gutter i vår kommune, det viser seg at vi har et godt skutermiljø og at ungdom ser på skuterkjøring som et alternativ til andre fritidsaktiviteter, hvor blant annet rus blir tilsidesatt til fordel for skuterkjøring.

Begrense kommunens utredningsplikt ved etablering av løyper slik at kommunen ikke må utrede annet enn direkte virkninger av løpene, og ikke generelle vurderinger om tilstanden i kommunen.

Gi kommunen myndighet til å ivareta både reindrifta og lokalbefolkningens interesser på en bedre måte. Det må i denne sammenheng stilles strengere krav som forplikter reindrifta til dialog og til å begrunne og definere konkrete områder som er kalvings- og trekkområder for rein, dersom løyper skal stenges.

Gi kommunen myndighet til å fatte vedtak om å benytte «alternativ trasé», uten utredning etter nasjonal forskrift, for løyper som stenges pga. reindrifta etc., og at Statsforvalteren blir klageinstans.

Gi kommunen myndighet til å vedta at ubrøytet vei kan benyttes til rekreasjonskjøring med snøscooter generelt, for enkelte områder/veier, eller som del av et løypenett uten krav om konsekvensutredning etter nasjonal forskrift. For at kjøring skal tillates, må grunneiernes/ vei styrets samtykke innhentes.

Gi kommunene myndighet til å benytte kraftgater/ maste traseer til rekreasjonskjøring med snøscooter som del av et løypenett uten krav om konsekvensutredning etter nasjonal forskrift. For at kjøring skal tillates må kommunen innhente samtykke fra grunneierne og eier av kraftlinjene.

Tillate mindre terrenginngrep som ikke vil være lett synlige på barmark ved etablering av rekreasjonsløyper, slik som fjerning av stein, trær o.l., på samme måte som ved etablering av tur- og fritids løyper i utmark.

Gi kommunen myndighet til å gi tillatelse til kjøring til opparbeidet rekreasjonsløype etter forskriftens § 4a, på strekning vedtatt av kommunestyret.

Tillate bruk av tråkkemaskin og ATV påsatt belter i snøscooterløyper uten særskilt tillatelse.

Tillate bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer, etter henvisning fra kommunen. Her må kommunen komme med en egen lokal forskrift på hvilket vann det kan tillates å bruke motorfartøy/ påhengsmotor i.

Meahccasteapmi må komme inn som et eget punkt i en ny motorferdsellov, da meahccasteapmi er Samisk utmarks utøvelse som bør anerkjennes som en selvstendig kulturutfoldelse og et uttrykk for samisk levemåte.

Samisk kultur og tenkemåte skal ivaretas/ beskyttes i loven (birgejupmi). Den høstingsbaserte utnyttelsen av de fornybare naturgodene er og har vært en del av birgejupmi.

I Tana er gammer / kojer i marka der familiene har og har hatt tradisjonell høsting av bær, fiske og fangst, en viktig tradisjonsbærer. Det er i dagens lovverk ikke sitert til denne tradisjonen, med tanke på å gi lovfestet rett til kjøring til egen gamme.

Reindriften er i dag definert som en samisk næring og har derfor en lovmessig beskyttelse, det har ikke fastboende samer og sjøsamer i dag. Fastboende samer og sjøsamer har etter norsk lovgivning ingen definert status i forhold til bruken av sine tradisjonelle områder.

Tilrettelegge i ny lovtekst muligheten for utbedring av dagens barmarkstraseer for å sikre tilgang til utmarka med mindre slitasje. En god trase vil bli fulgt, og ikke kjørt ved siden av som i dag. Det finnes mange gode metoder for å forebygge slitasje og omkjøringer på utsatte barmarks områder.

Vi vil presisere at dette er et innspill fra Tana Høyre som er representert i hovedutvalg for utmark og næring, og i Tana kommunestyre, men siden innspill til høring ikke er lagt inn i noen av kommunens politiske arenaers sakslister til behandling, så kan ikke Tana Høyre la sjansen for innspill fra vår kommune være utelatt innen fristen. Tana Høyre har lagt vekt på og tilpasset forholdene i Tana i innspillet. På bakgrunn av det ber vi dere vurdere om det kan være hensiktsmessig og fortsatt ha et eget lovverk for Nord-Troms og Finnmark, da vi har et helt annet utgangspunkt og tradisjoner enn utmarka for øvrig i landet.

Ønsker utvalget lykke til videre i arbeidet.

Med hilsen Tana Høyre